

planinski

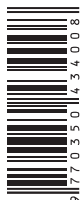
V E S T N I K

REVIJA ZA LJUBITELJE GORA ŽE OD LETA 1895 »»»

7

julij 2013

3,40 EUR

TEMA MESECA

Problematika plezališč

INTERVJU

Matjaž Deržaj

Z NAMI NA POT

Kepa Viš

PRILOGA

Vodnik: Kamniška Bistrica

120 let

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

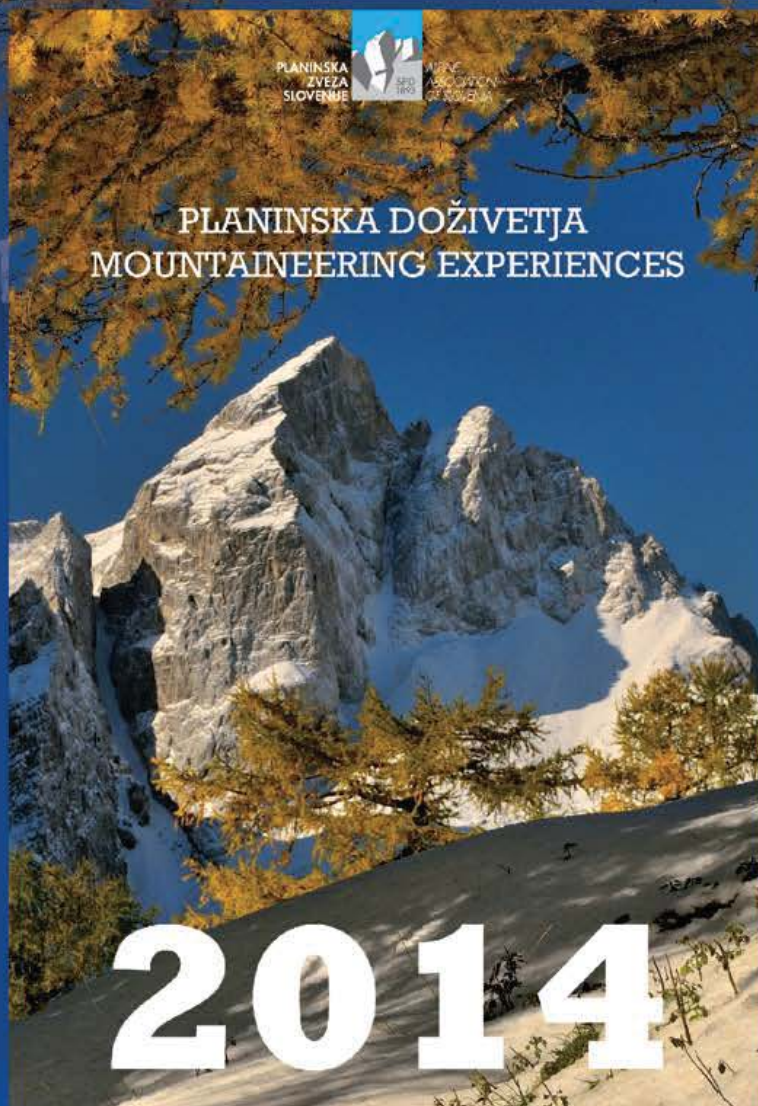
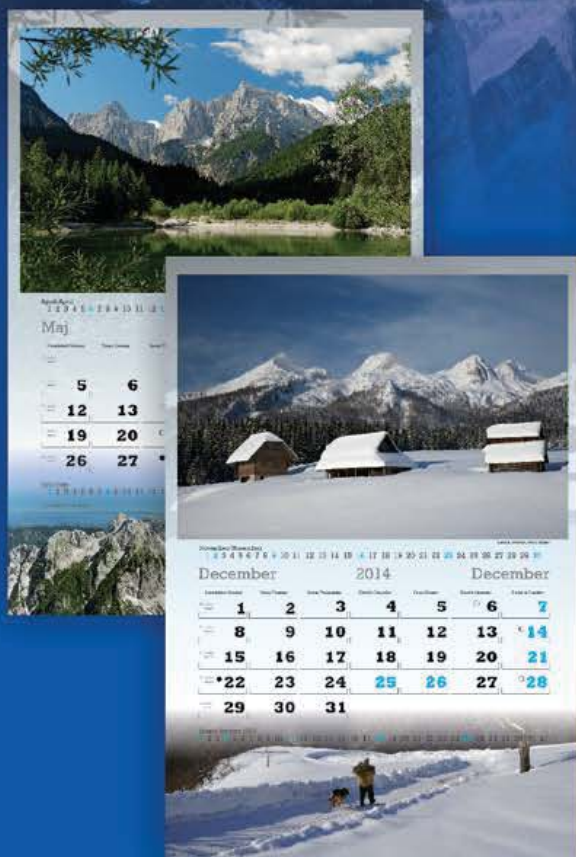

**PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE**
ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

Dvorakova 9
SI-1000 Ljubljana
p. p. 214
www.pzs.si

KOLEDAR

PLANINSKA DOŽIVETJA
MOUNTAINEERING EXPERIENCES

**Naročila sprejemamo
po e-pošti:**
koledar@pzs.si
in brezplačni tel. številki:
080 18 93
(24 ur na dan, vse dni v letu).

V koledarju Planinska doživetja 2014 so najlepše fotografije, ki so bile izbrane na razpisu Planinske zveze Slovenije. Motivi na koledarju predstavljajo del gorske narave v različnih letnih časih, ki vas bodo spremljali skozi leto 2014. Koledarski del je opremljen trimesečno z luninimi menami. 13-listni koledar je tiskan na kvalitetnem papirju in vezan s srebrno špiralo. Format koledarja: 33 cm x 48 cm. Možnost dotiska na pasici, višine 5 cm.

Cena z DDV: **3,90 €.**

Ni vezalk! Pa menda ja ne?

Marjan Bradeško

Pred nedavnim sem se pogovarjal z županom občine Malta v istoimenski avstrijski dolini, ob vznožju najvišjega koroškega slapu Fallbach. Ob slapu je tudi težka ferata, za katero je zaslužen prav omenjeni župan. Beseda je nanese na ljudi, ki se preprosto zapodijo v steno ... in potem se zatakne. Govorili smo o tem, kako danes gorniki odidejo na pot brez potrebnih priprav, ne vzamejo ne zemljevida ne vodnika, še za pot se ne pozanimajo vnaprej. Saj bodo kasneje v steni ali kje drugje na gori opis prebrali kar s pametnega telefona. In potem plezajo, pogledujejo na napravo (morda so doma celo poskenirali opis iz vodnička), povečujejo sliko in črke (sonce vendar tako močno sije na zaslonček), pa gredo v naslednji raztežaj, do naslednjega razcepa, pa spet pogledajo ... in mrk! Zmanjka baterije. V nahrbtniku ni ničesar, tudi tistih dveh pomečkanih listov papirja s kopijo opisa poti ali smeri, ki smo jih nekoč imeli s seboj, ni.

Župan je v pogovoru rekel: *"Naslednje, kar vprašajo, je: Kje je helikopter?"*

Res, prav značilno obnašanje za današnji čas, "čas odnehanj". Hitra, slaba priprava, če sploh je, z mislijo: saj – bomo že sproti. In ob prvi težavi: odnehajmo, pokličimo helikopter.

Dobra priprava, se ve, je pol uspeha. Še posebej to velja za obiskovanje gora. Pa se ne nanaša le na telesno in psihično pripravo, ampak na povsem "operativno" pripravo. Kaj bo v nahrbtniku, kakšno opremo bomo imeli s seboj, kje bomo jedli in pili, predvsem pa – kje bomo hodili? Nekaj branja vodnikov, dober pregled zemljevida, razmišljanje o napornosti poti, o njenih možnih različicah, o umiku, če grozi slabo vreme ali se kako drugače zatakne. Si je mar tako težko vzeti nekaj časa za dobro pripravo? Je tako težko izpisati ali prekopirati nekaj strani? Vzeti vodnik in zemljevid s seboj? Čeprav tudi sam zadnja leta na potovanjih uporabljam satelitsko navigacijo, imam v avtu vedno tudi zemljevid, za določene cilje si kaj izpišem, natisnem - in imam s seboj. Če sredi deževne noči odpove GPS, sem res lahko kar v stiski.

Kaj pomeni zanašati se na to, da kar nekako bo, sem nekoč izkusil na lastni koži, natančneje, na nogah. Ob čiščenju planinske obutve sem po navadi vezalke potegnil ven in jih dal v čevlje. In potem čevlje vrgel v avto, vezalke pa ponovno vdel šele v gorah, na začetku hoje. Vedno je delovalo. Enkrat pač ne. Ko sem na začetku doline Voje vzel čevlje iz avta, vezalk ni bilo. Očitno so mi doma padle ven. Ha, bom pa iz nahrbtnika potegnil rezervno vrvico, ki sem jo vedno nosil v pokrovu. Žal sem imel drug nahrbtnik. Torej, kaj zdaj? V avtu sem našel 30 centimetrov vrvico in jo pre-rezal na pol, tako da sem vsak čevelj zavezal samo na vrhu. Nekako bom prišel do Planine pri Jezeru, tam bodo gotovo imeli obilje vrvic. Figo. Po treh urah čudne hoje so v vsej koči našli le dva kratka konca. Toliko da sem čevlje nekoliko učvrstil še na nartu ... Lahko si mislite, da je bila tridnevna tura potem zelo čudna, da sem moral spustiti nekaj vrhov, da sem napol drsal po poti ... Če bi le prej doma vse pregledal!

Kako sem že rekel? Čas "odnehanja"? Nikar ne odnehajte takoj. Predvsem ne že pri pripravah. Bodite malo trmasti. Dobra priprava na turo se bo gotovo obrestovala. In zaradi nje tudi na turi ne boste tako hitro odnehali – pravzaprav, če gre vse dobro, boste zadovoljni dosegli cilj. Srečno na poletnih poteh!

UVODNIK

1 Ni vezalk! Pa menda ja ne?

Marjan Bradeško

PROBLEMATIKA PLEZALIŠČ

5 Manj govorjenja, več akcije

Kaj bo rešilo naša plezališča?

Mateja Pate

PROBLEMATIKA PLEZALIŠČ

8 Ureditev stanja je naloga mnogih

O težavah v Ospu iz prve roke

Tina Leskošek

PROBLEMATIKA PLEZALIŠČ

10 Primer uspešnega reševanja težav

Kako je nastalo in obstalo plezališče Kotečnik

Albin Simonič

PROBLEMATIKA PLEZALIŠČ

12 Ogrožena vrsta?

Kako se s tem spopadajo v tujini

Martina Čufar Potard

INTERVJU

14 Ko začneš ceniti življenje, postaneš bolj previden

Pogovor z Matjažem Deržajem

Andrej Rigler

PLANINSKA ZGODOVINA

17 Stoletnica rojstva dveh zaslužnih mož

Vlasto Kopač in Tine Orel

Elizabeta Gradnik

ZA VSE LETNE ČASE

20 Soteska slapov

Pekel pri Borovnici

Gorazd Gorišek

BREZPOTJA

24 Iskanje prehoda na Petelin čez Mravljincev rob

Zelo zahteven vzpon na Rzenik

Stane Škrjanec

120 let SPD/PZS

26 Dan slovenskih planinskih doživetij

Praznovanje jubileja v Kamniški Bistrici

Zdenka Mihelič

Vsebine vseh
Planinskih vestnikov
od leta 1895 dalje na
www.pvkazalo.si

Z NAMI NA POT

28 Kraljična zahodnih Karavank

Kepa

Mojca Stritar

Z NAMI NA POT

41 Mons Fortis

Viš/Jôf Fuart

Andrej Mašera

POT ALPINISTA

46 Od Triglava do Himalaje

Iz mojih spominov

Pavel Dimitrov

DOŽIVETJA

50 Ovčarka pod Rinkami

Reševanje izgubljene kosmatinke

Jana Vogelnic Kranjc

NEZNANA JAPONSKA

52 Konichiva!

Potepanje po japonskih gorah

Tomaž Marolt

VREMENSKE STOPINJE IN OPRIMKI

54 Občasno preveč snega in ves čas premalo sonca

Vreme in razmere v gorah v meteorološki pomladi 2013

Miha Pavšek in Miha Demšar

Nabojs, Viš in Koštrunove špice se mogočno dvigajo nad Špranjo. Foto: Miran Hladnik

planinski VESTNIK
REVUIJA ZA LJUBITELJE GORA

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK:
Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja petnajstega v mesecu.
Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke,
ki še niso bili objavljeni nikjer drugje.
113. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:
Planinska zveza Slovenije
Uredništvo Planinskega vestnika
Dvorakova ulica 9, p. p. 214
SI-1001 Ljubljana
T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91
E: pv@pzs.si
www.planinskivestnik.com

ODGOVORNI UREDNIK:
Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:
Emil Pevec (tehnični urednik),
mag. Marjan Bradeško, Marta Krejan,
dr. Andrej Mašera, Zdenka Mihelič,
dr. Irena Mušič Habjan, dr. Mateja Pate,
Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Steinbuch

ZUNANJA SODELAVCA:
Gorazd Gorišek, Peter Šilak

LEKTORIRANJE:
Mojca Volkar Trobevšek, Mojca Stritar, Marta Krejan,
Katarina Marin Hribar, Mira Hladnik

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:
Schwarz print, d. o. o.

NAKLADA: 6300 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte
po elektronskem mediju na naslov uredništva
ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne
vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave
ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega
objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo
uredniško politiko in prostorskimi možnostmi.
Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva.
Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve
izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje:
Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije,
Dvorakova ulica 9, p. p. 214 SI-1001 Ljubljana,
po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po
telefonu **080 1893 (24 ur na dan)**.

Številka transakcijskega računa PZS je
05100-8010489572, odprt pri Abanki, d. d.,
Ljubljana. Naročnina 34 EUR, 58 EUR za tujino,
posamezna številka 3,40 EUR. Članarina PZS za člana
A vključuje naročnino. Reklamacije upoštevamo dva
meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova
navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne
odpovedi do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti
sofinancirajo Ministrstvo za šolstvo in šport RS,
Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS in
Javna agencija za knjigo RS.

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:
Bo za užitek v skali po novem treba plačati?
Foto: Anže Čokl

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno
preverja vse članke in točnost v reviji
objavljenih opisov poti, ki praviloma
vključujejo opozorila na nevarnosti in možne
pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis
vedno subjektiven, poleg tega se objektivne
težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva
v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in
Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti
nobene odgovornosti za morebitne poškodbe
ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli
zaradi hoje po gorah po navodilih iz te revije.

Z NAMI NA POT - OPIS TUR

- 33 Kepa, iz Mlince
- 33 Kepa, iz Belce
- 35 Kepa/Mittagskogel,
od kočice Bertahütte
- 35 Kepa/Mittagskogel, po
severovzhodnem grebenu
- 37 Viš/Jôf Fuart,
običajni pristop
- 37 Viš/Jôf Fuart, po Poti
Anite Goitan
- 39 Viš/Jôf Fuart,
po severovzhodni debri
- 39 Divja koza/Cima
di Riofreddo,
običajni pristop

DOBRO JE VEDETI

- 57 Navdušenje nad
plezanjem že, kaj pa
znanje prve pomoči?**
Raziskava o znanju PP med
alpinisti in športnimi plezalc
Eva Dolenc, Damjan Slabe

MLADI

- 60 Planinski krst**
Razmišljanje
Ambrož Kvartič

NARAVOVARSTVO

- 62 Izginjajoči zaklad
naših gora**
Dnevni metulji
Rudi Verovnik

VARSTVO NARAVE

- 64 Kostanj ponovno
ogrožen**
Širjenje kostanjeve šiškarice
Dušan Klenovšek

VARSTVO NARAVE

- 65 Lepi čevljec**
Andrej Arih
- 66 NOVICE IZ VERTIKALE
- 69 NOVICE IZ TUJINE
- 70 PISMA BRALCEV
- 70 LITERATURA
- 70 PLANINSKA ORGANIZACIJA
- 72 TNP